

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku M.J.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
o ustalenie właściwego ustawodawstwa,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 30 marca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 30 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację M.J. od wyroku z dnia 1 lipca 2015 r., którym Sąd Okręgowy w W. oddalił odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 18 lipca 2013 r. w przedmiocie ustalenia właściwego ustawodawstwa.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które to uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 1 ust. 1 i art. 4 ust. 1 lit. f) rozporządzenia Rady (WE) nr 1206/2001 z dnia 28 maja 2001 r. w sprawie współpracy między sądami Państw Członkowskich przy przeprowadzaniu dowodów w sprawach cywilnych lub handlowych (dalej jako rozporządzenie nr 1206/2001) w związku z art. 248 k.p.c. przez niezwrócenie się do właściwego sądu innego Państwa Członkowskiego (Słowacji) z wnioskiem dotyczącym zobowiązania osoby trzeciej (pracodawcy powoda) do przedstawienia

znajdujących się w jej posiadaniu dokumentów potwierdzających rzeczywiste wykonywanie pracy przez powoda na Słowacji, jako dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, co powinno być uznane za wniosek dotyczący innej formy przeprowadzenia dowodów.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania „Sądowi Okręgowemu we Wrocławiu”.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego związanego z niezastosowaniem przez Sąd odwoławczy art. 1 ust. 1 i art. 4 ust. 1 lit. f) rozporządzenia nr 1206/2001 w związku z art. 248 k.p.c., a „dotyczącym uwzględnienia w zakresie pojęcia „innej formy prowadzenia dowodów” możliwości wystąpienia do właściwego sądu innego Państwa Członkowskiego (Słowacji) z wnioskiem dotyczącym zobowiązania osoby trzeciej (spółki będącej pracodawcą powoda) do przedstawienia znajdujących się w jej posiadaniu dokumentów, jako dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na

uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy po pierwsze - przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468) oraz po drugie - jego wyjaśnienie ma znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym stanie faktycznym (por. postanowienie z dnia 27 stycznia 2009 r., II PK 248/09, LEX nr 736732).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Po pierwsze, nie wiadomo jakie znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy miałyby mieć formułowana przez skarżącego wątpliwość, skoro skarga kasacyjna została oparta wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że oparcie skargi kasacyjnej na tej podstawie może być skuteczne jedynie wówczas, gdy skarżący wykaże, iż wskazywane przez niego uchybienia procesowe sądu drugiej instancji mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c.). Oznacza to, że zarzuty naruszenia przepisów postępowania nie mogą być celem samym w sobie, ale

zasadniczo muszą służyć wykazaniu błędnego zastosowania przepisu prawa materialnego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia zawartego w wyroku (por. wyroki z dnia 9 lipca 2014 r., I PK 316/13, LEX nr 1511811 oraz z dnia 24 czerwca 2015 r., I UK 345/14, LEX nr 1771399). W rezultacie, oparcie skargi kasacyjnej wyłącznie na podstawie naruszenia przepisów postępowania - jak czyni to skarżący - uniemożliwia dokonanie oceny, czy wskazywane w niej uchybienia procesowe sądu odwoławczego rzeczywiście są na tyle istotne, że doprowadziły do błędnego zastosowania przepisu (przepisów) prawa materialnego będącego podstawą prawną rozstrzygnięcia.

Po drugie, w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że wniosek o ustalenie ustawodawstwa właściwego, z jakim wystąpił skarżący do organu rentowego, oznacza poddanie tej kwestii procedurze przewidzianej w art. 16 rozporządzenia wykonawczego nr 987/2009, której efektem jest wspólne porozumienie państw członkowskich (mogące między innymi polegać na wydaniu przez instytucję właściwą miejsca zamieszkania decyzji o stosowaniu ustawodawstwa krajowego i zaakceptowaniu tej decyzji (niewniesieniu zastrzeżeń) przez instytucję właściwą dla miejsca świadczenia pracy), zapobiegające podwójnemu (lub wielokrotnemu) podleganiu ubezpieczeniu społecznemu albo nieobjęciu ubezpieczeniem w żadnym państwie członkowskim. Jeśli natomiast intencją zainteresowanego jest uzyskanie potwierdzenia podlegania wskazanemu przez niego ustawodawstwu, to temu służy wniosek o wydanie poświadczenia na formularzu A1, którego podstawę stanowi art. 19 ust. 2 powołanego rozporządzenia. Wówczas ocena takiego żądania należy do organów i instytucji właściwych tego państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo miałoby być zastosowane. Wydanie tego poświadczenia będzie wiążące dla państwa miejsca zamieszkania przy ustaleniu ustawodawstwa właściwego tak długo, jak nie zostanie wycofane/unieważnione. W tej to właśnie procedurze zainteresowany może dochodzić swoich praw wynikających z norm kolizyjnych rozporządzenia podstawowego nr 883/2004 i tym samym doprowadzić do ustalenia ustawodawstwa państwa miejsca wykonywania pracy - zgodnie ze swoim żądaniem. W zależności zatem od swoich intencji, zainteresowany może poddać się procedurze koordynacyjnej angażującej wszystkie zainteresowane państwa członkowskie, w

której niemożliwe jest podważanie co do *meritum* ich wspólnego porozumienia w sprawie ustalenia ustawodawstwa właściwego (wystąpić w wnioskiem o ustalenie ustawodawstwa właściwego), albo skorzystać z procedury umożliwiającej zakwestionowanie stanowiska państwa członkowskiego miejsca wykonywania pracy co do niepodlegania jego ustawodawstwu (wystąpić z wnioskiem o wydanie poświadczenia A1) – por. np. wyrok z dnia 4 kwietnia 2017 r., II UK 248/16 (LEX nr 2306376) oraz postanowienie z dnia 20 października 2016 r., I UZ 20/16 (LEX nr 2163324).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

as